
Meddelandeblad

Mottagare:

Nr 2/2014
April 2014

Kommunala nämnder med ansvar för verksamheter enligt SoL och LSS för personer med funktionsnedsättning
Huvudmän för yrkesmässigt bedrivna enskilda verksamheter enligt SoL och LSS för personer med funktionsnedsättning
Intresseorganisationer inom funktionshindersområdet

Kunskaper hos personal som ger stöd, service eller omsorg till personer med funktionsnedsättning

Socialstyrelsens allmänna råd (SOSFS 2014:2) om kunskaper hos personal som ger stöd, service eller omsorg enligt SoL och LSS till personer med funktionsnedsättning beslutades i mars 2014. I det här meddelandebladet informerar Socialstyrelsen om vad som ligger till grund för de allmänna råden och hur de rekommenderade kunskaperna kan nås.

I såväl socialtjänstlagen (2001:453), SoL, som i lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS, anges att den verksamhet som bedrivs ska vara av god kvalitet. En betydelsefull aspekt av verksamhetens kvalitet är att personalen har de kunskaper, förmågor och erfarenheter som krävs för att kunna ge ett gott stöd och en god service eller omsorg. Personer med funktionsnedsättning ska kunna känna trygghet i att personalen har den kompetens som krävs för arbetsuppgifterna och för att insatsen de får är av god kvalitet.

Socialstyrelsens allmänna råd

Allmänna råd är generella rekommendationer om hur en författning kan eller bör tillämpas och de utesluter därför inte andra sätt att uppnå de mål som avses i författningen.

De författningar som de allmänna råden om personalens kunskaper utgår ifrån är bestämmelserna i 3 kap. 3 § SoL och 6 § LSS.

För utförande av uppgifter inom socialtjänsten ska det finnas personal med lämplig utbildning och erfarenhet.

(3 kap. 3 § andra stycket SoL)

Bestämmelsen i SoL syftar till att framhålla hur viktigt det är att upprätthålla en hög kompetens och att välja personer med lämplig bakgrund och personlighet för yrken inom socialtjänsten.¹

För verksamheten enligt LSS ska det finnas den personal som behövs för att ett gott stöd och en god service och omvårdnad ska kunna ges.
(6 § andra stycket LSS)

Bestämmelsen i LSS innebär att personalen ska ha den utbildning och erfarenhet som kan krävas för varje specifik uppgift.²

Ansvar för god kvalitet

Det är den ansvariga nämnden eller den som yrkesmässigt bedriver enskild verksamhet som ansvarar för att organisera den egna verksamheten på ett ändamålsenligt sätt och att personalen har den kunskap som krävs – så att god kvalitet i verksamheten garanteras.

God kvalitet kräver ett systematiskt kvalitetsarbete

I 3 kap. 3 § SoL och i 6 § LSS anges att insatser inom socialtjänsten ska vara av god kvalitet respektive att verksamheten enligt LSS ska vara av god kvalitet. Av samma bestämmelser i de båda lagarna framgår att kvaliteten i verksamheten systematiskt och fortlöpande ska utvecklas och säkras.

Hur kvalitetsarbetet ska bedrivas anges i *Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2011:9) om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete*. För att underlätta tillämpningen av dessa föreskrifter har Socialstyrelsen tagit fram en handbok.³

I en vägledning för arbetsgivare⁴ har Socialstyrelsen beskrivit hur ett systematiskt kvalitetsarbete kan gå till i verksamheter som ger stöd, service eller omsorg enligt SoL eller LSS till personer med funktionsnedsättning. I vägledningen beskrivs till exempel hur arbetsgivaren kan arbeta med frågor som rör bemanning, rekrytering och introduktion samt kompetensutveckling.

Tillämpningsområde

De allmänna råden gäller för den personal som i sin yrkesutövning ger stöd, service eller omsorg efter beslut enligt 4 kap. 1 och 2 §§ SoL eller 9 § LSS till personer med funktionsnedsättning. De insatser som avses är uppräknade i de allmänna råden. Personalen kan ha olika titlar, men de som omfattas av de allmänna råden är den baspersonal som ger direkt stöd i vardagen i den enskildes hem eller i verksamheter som t.ex. daglig verksamhet, sysselsättning eller tillsyn för skolutövning över 12 år.

De allmänna råden gäller för personal i både kommunal och enskild verksamhet.

De allmänna råden är inte tillämpliga vid allmänt inriktade insatser enligt SoL. De gäller till exempel inte för personal vid öppna träffpunkter.

En av de LSS-insatser som inte omfattas av de allmänna råden är rådgivning och annat personligt stöd enligt 9 § 1 LSS. Med denna insats avses ett expertstöd som ges av kurator,

¹ Prop. 1996/97:124 s. 51

² Prop. 1992/93:159 s. 171

³ Ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete. Handbok för tillämpningen av föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2011:9) om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete. Socialstyrelsen 2012.

⁴ Rätt kompetens hos personal i verksamheter för personer med funktionsnedsättning. Vägledning för arbetsgivare. Socialstyrelsen 2012.

psykolog, sjukgymnast med flera yrkeskategorier.⁵ Personer som har som uppdrag att vara kontaktperson enligt 9 § 4 LSS omfattas inte heller av de allmänna råden eftersom insatsen innebär ett icke-professionellt stöd av en medmänniska.⁶ Inte heller insatsen boende i familjehem enligt 9 § 8 LSS omfattas.

Personlig assistans

De allmänna råden gäller för personliga assistenter. De gäller både när den assistansberättigade har ett beslut från kommunen (9 § 2 LSS) och vid beslut om assistansersättning från försäkringskassan (51 kap. socialförsäkringsbalken).

Personlig assistans är den insats där den enskildes rätt till självbestämmande är särskilt tydlig. Den enskilde ska enligt 6 § LSS i största möjliga utsträckning ges inflytande och medbestämmande över alla LSS-insatser som ges. När det gäller personlig assistans innebär det exempelvis att ha möjlighet att själv välja sina assistenter. Den enskilde kan även välja att själv vara arbetsgivare och anställa sina assistenter.⁷

Om den enskilde själv eller genom sin legala ställföreträdare har utsett sina personliga assistenter är de allmänna råden tillämpliga endast i de delar som anges under rubriken ”Personlig assistent utsedd av den enskilde”.

Utbildning

Rekommenderade program på gymnasienivå

I de allmänna råden anger Socialstyrelsen vilka kunskaper och förmågor som personalen bör ha.

Två alternativa vägar rekommenderas för att nå kunskapsnivån. Den ena är gymnasieskolans vård- och omsorgsprogram med programfördjupning för yrkesutgång funktionshindersområdet eller psykiatri. Den andra är gymnasieskolans barn- och fritidsprogram, inriktningen socialt arbete, med yrkesutgång stöd och service inom funktionshindersområdet.

De kurser som rekommenderas i de två utbildningarna redovisas i bilaga 1.

Särskilt om ämnet svenska

Personal som inte har behörighet att studera ämnet svenska eller svenska som andraspråk på programgemensam nivå kan uppnå förmågan att förstå, tala, läsa och skriva svenska genom godkänd kurs i det gymnasiegemensamma ämnet svenska eller svenska som andraspråk eller genom annan motsvarande utbildning. Rekommendationen är i första hand avsedd för redan anställd personal som inte har behörighet att läsa svenska eller svenska som andraspråk på programgemensam nivå.

Anledningen till att Socialstyrelsen rekommenderar kunskaper i svenska på gymnasienivå är att Socialstyrelsen bedömer att dessa kunskaper behövs för att personalen ska kunna dokumentera sitt arbete samt kommunicera med den enskilde, kollegor och andra yrkeskategorier.

Alternativa vägar till kunskap

Personalen kan även nå kunskapsnivån i de allmänna råden genom annan utbildning än de rekommenderade. Dels kan en anställd ha skaffat sig motsvarande utbildning genom vissa äldre gymnasieutbildningar som provas lika, dels kan en anställds reella kompetens bekräftas genom validering.

Validering är en process som innebär en strukturerad bedömning, värdering, dokumentation och erkännande av kunskaper och kompetens som en person besitter oberoende av hur

⁵ Prop. 1992/93:159 s. 59

⁶ Prop. 1992/93:159 s. 178

⁷ Prop. 1992/93:159 s. 174–175

de har förvärvats.⁸ Validering på grundnivå kan genomföras av kommunal vuxenutbildning eller ett valideringsföretag. För mer information om validering se *Validering inom vuxenutbildningen* från Skolverket.⁹

Begrepp som används i de allmänna råden

Stöd, service eller omsorg

Med stöd, service eller omsorg avses det stöd som ges av den baspersonal som arbetar i olika verksamheter enligt SoL och LSS. Begreppet omvårdnad som regleras i 9 e § LSS används inte specifikt i de allmänna råden men ingår i det som avses med stöd, service eller omsorg.

Kunskap och förmåga

Begreppen kunskap och förmåga används i de allmänna råden på samma sätt som i *allmänna råd (SOSFS 2011:12) om grundläggande kunskaper hos personal som arbetar i socialtjänstens omsorg om äldre*. Definitionerna är hämtade ur betänkandet *I den äldres tjänst* (SOU 2008:126). För enkelhetens skull används enbart begreppen kunskap och förmåga i de allmänna råden även om förståelse och färdighet också ingår i respektive begrepp.

Kunskap och förståelse: Med detta avser vi dels teoretisk faktakunskap grundad på vetenskap och beprövad erfarenhet, dels den kvalitativt djupare kunskap som förståelse innebär. Faktakunskap innebär att veta att något förhåller sig på ett visst sätt och är ofta en kvantitativ kunskapsform, men samma fenomen kan förstås på kvalitativt olika sätt, vilket också inbegrips i denna kompetensform.

Färdighet och förmåga: Med detta avser vi det praktiska yrkeskunnandet. Det innebär att omsätta teoretiska kunskaper i praktiska kunskaper, dvs. hur något ska göras, men också om att i praktiken utveckla en förtrogenhetskunskap som innebär att kunna göra bedömningar av olika slag, att veta när något ska göras.

Grundläggande värden

De allmänna råden är utformade med utgångspunkt från de övergripande målen i SoL och LSS samt *FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning* och *FN:s konvention om barnets rättigheter*. Personalen bör därför ha kunskap om de grundläggande värden som uttrycks i dessa lagar och konventioner för att förstå vad som i grunden styr arbetet med att ge stöd, service eller omsorg till personer med funktionsnedsättning.

Övergripande mål i SoL

I portalparagrafen (1 kap. 1 § SoL) anges de övergripande målen och grundläggande värderingarna för samhällets socialtjänst. Målen ger uttryck för principen om alla människors lika värde och rätt till social trygghet, vård och omsorg. Av målen framgår att samhällets socialtjänst ska främja människors ekonomiska och sociala trygghet, jämlikhet i levnadsvillkor och aktiva deltagande i samhällslivet. Vidare ska socialtjänsten under hänsynstagande till människans ansvar för sin och andras situation inriktas på att frigöra och utveckla enskildas och grupperns egna resurser. Verksamheten ska bygga på respekt för människors rätt till självbestämmande och integritet.

⁸ Validering m.m. – fortsatt utveckling av vuxnas lärande (Ds 2003:23) s. 19

⁹ Skolverket. Validering inom vuxenutbildningen. Hämtad 2014-03-28 från <http://www.skolverket.se/bedomning/validering/validering-1.200357>

De övergripande målen i portalparagrafen kompletteras med bestämmelser om mål och inriktning för stödet till vissa grupper i samhället. I 5 kap. 7 § SoL anges att socialnämnden ska verka för att människor som av fysiska, psykiska eller andra skäl möter betydande svårigheter i sin livsföring får möjlighet att delta i samhällets gemenskap och att leva som andra.

I förarbetena till 1980 års socialtjänstlag redovisas vissa begrepp och principer som ska vara vägledande för individuellt inriktade insatser inom socialtjänsten. Dessa är helhetssyn, frivillighet och självbestämmande, normalisering, kontinuitet, flexibilitet och närhet.¹⁰

Övergripande mål i LSS

Genom bestämmelserna i 7 § LSS har personer som ingår i lagens personkrets rätt till insatser i form av särskilt stöd och särskild service om de har behov av sådan hjälp i sin livsföring och om deras behov inte tillgodoses på annat sätt.

Det övergripande målet i LSS är att den enskilde får möjlighet att leva som andra, trots funktionsnedsättning. Jämlika livsvillkor innebär att jämförelser måste göras med villkor som gäller för jämnåriga som inte har funktionsnedsättning. Den enskilde ska kunna skapa sig ett värdigt liv, så likt andra människors liv som möjligt och i gemenskap med andra.¹¹

Den enskilde ska enligt 7 § LSS genom de särskilda insatserna i LSS tillförsäkras goda levnadsvillkor. Goda levnadsvillkor kan ses som ett övergripande begrepp som anger kvalitet och nivå på de särskilda insatserna. De särskilda insatserna ska förebygga, minska följderna av och kompensera för funktionsnedsättning. De ska vara samordnade och utformade så att de stärker den enskildes möjligheter att leva ett självständigt liv och kunna delta aktivt i samhällslivet. Insatserna ska grundas på de behov och önskemål som den enskilde tycker är angelägna för att kunna leva så självständigt och oberoende som möjligt.¹²

Andra kvalitetskriterier som kan urskiljas ur lagtext och förarbeten och som ska prägla verksamheten är respekt för den enskildes rätt till självbestämmande, inflytande, integritet och delaktighet samt helhetssyn, kontinuitet och tillgänglighet.¹³

Konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning

FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning¹⁴ tillhör de centrala konventionerna om mänskliga rättigheter och ratificerades av Sverige i december 2008.

Konventionen skapar i sig inte några nya rättigheter utan har till syfte att undanröja hinder för personer med funktionsnedsättning så att de kan ta del av de mänskliga rättigheterna. Konventionen ställer därför krav på att miljö och omgivning utformas så att personer med funktionsnedsättning inkluderas i samhället. För att skapa förutsättningar för delaktighet och jämlikhet behöver de generella lösningarna kompletteras med olika individuellt utformade stöd.

Funktionshinderskonventionen bygger på vissa allmänna principer som till exempel respekten för individuellt självbestämmande, icke-diskriminering, fullständigt och faktiskt deltagande och inkludering i samhället, tillgänglighet och jämställdhet mellan kvinnor och män (artikel 3). Genom att skriva under konventionen har Sverige tagit på sig flera allmänna åtaganden. Ett sådant allmänt åtagande är att främja utbildning om de rättigheter som erkänns i funktionshinderskonventionen för personal som arbetar med personer med

¹⁰ Prop. 1979/80:1 Del A s. 207 ff.

¹¹ Prop. 1992/93:159 s. 50 och 171

¹² Prop. 1992/93:159 s. 51 och 172

¹³ Prop. 1992/93:159 s. 171

¹⁴ Handisam. FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Hämtad 2014-03-28 från <http://www.handisam.se/Filer/dennyakonventionen/konvention.pdf>

funktionsnedsättning, så att de bättre ska kunna ge det stöd och den service som rättigheterna garanterar (artikel 4, punkten i).

Konventionen om barnets rättigheter

FN:s konvention om barnets rättigheter¹⁵ handlar om det enskilda barnets bästa och omfattar alla barn under 18 år, även barn med funktionsnedsättning. Konventionen ratificerades av Sverige i november 1989.

Barnkonventionen slår fast vilka rättigheter varje barn ska ha och hur staterna ska arbeta med konventionen. Artiklarna om barnets rättigheter bygger på fyra huvudprinciper och varje artikel måste därför läsas mot bakgrund av dessa (artiklarna 2, 3, 6 och 12). Huvudprinciperna handlar om att

- alla barn har samma rättigheter och lika värde och att ingen får diskrimineras
- barnets bästa ska komma i främsta rummet vid alla åtgärder som rör barnet
- varje barn har rätt att överleva, leva och utvecklas
- varje barn har rätt att uttrycka sina åsikter och få dem beaktade i alla frågor som berör honom eller henne.

Barnkonventionen och funktionshinderskonventionen kompletterar varandra. Ett tydligt exempel på det är barnets rätt att komma till tals. I barnkonventionen föreskrivs att varje barn har rätt att uttrycka sin mening och höras i alla frågor som rör henne eller honom (artikel 12) och att barnets åsikt ska beaktas i förhållande till barnets ålder och mognad. I funktionshinderskonventionen (artikel 7, punkt 3) poängteras att barn kan behöva stöd anpassat till funktionsnedsättning och ålder för att utöva rätten att uttrycka sina åsikter. På så sätt förstärker funktionshinderskonventionens text rätten för barn som har kommunikativa eller kognitiva svårigheter att komma till tals enligt artikel 12 i barnkonventionen.

Fördjupade kunskaper

Socialstyrelsens allmänna råd innehåller rekommendationer om vilka kunskaper och förmågor motsvarande gymnasienivå som personalen bör ha, oavsett insats och målgrupp. Därutöver kan det vara nödvändigt att personalen har eller tillägnar sig fördjupade kunskaper för att kunna ge adekvat stöd, service eller omsorg inom vissa verksamheter eller till personer med vissa typer av funktionsnedsättningar.

Exempel på fördjupade kunskaper kan vara att behärska någon eller några former av Alternativ Kompletterande Kommunikation, AKK. Ett annat exempel är verksamheter som ger stöd, service eller omsorg till personer som kommunicerar genom dövas teckenspråk och därför behöver ha personal som själva kommunicerar genom teckenspråk. Ytterligare ett exempel är att personal kan behöva kunskaper om ett specifikt förhållningssätt eller bemötande för att kunna ge stöd, service eller omsorg på ett sätt som är anpassat till personer med autism.

¹⁵ Barnombudsmannen. FN:s konvention om barnets rättigheter. Hämtad 2014-03-28 från <http://www.barnombudsmannen.se/barnkonventionen/konventionstexten/>

Referenser

Lagar

Lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade.
Socialtjänstlagen (2001:453).

Propositioner

Om socialtjänsten (prop. 1979/80:1).
Ändring i socialtjänstlagen (prop. 1996/97:124).
Stöd och service till vissa funktionshindrade (prop. 1992/93:159).

Konventioner

FN:s konvention om barnets rättigheter.
FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning.

Socialstyrelsens författningssamling

Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2011:9) om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete.
Socialstyrelsens allmänna råd (SOSFS 2011:12) om grundläggande kunskaper hos personal som arbetar i socialtjänstens omsorg om äldre.
Socialstyrelsens allmänna råd (SOSFS 2014:2) om kunskaper hos personal som ger stöd, service eller omsorg enligt SoL och LSS till personer med funktionsnedsättning.

Socialstyrelsens handböcker m.m.

Ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete. Handbok för tillämpningen av föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2011:9) om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete. Socialstyrelsen; 2012.
Rätt kompetens hos personal i verksamheter för personer med funktionsnedsättning. Vägledning för arbetsgivare. Socialstyrelsen; 2012.

SOU och Ds

I den äldres tjänst (SOU 2008:126).
Validering m.m.– fortsatt utveckling av vuxnas lärande (Ds 2003:23).

Övrigt

Skolverket. Validering inom vuxenutbildningen. Stockholm 2013.

Bilaga 1

Vård- och omsorgsprogrammet

Programmet ska ge eleverna de kunskaper som behövs för att arbeta inom hälso- och sjukvård och socialtjänst. Elever som vill arbeta inom funktionshindersområdet kan välja programfördjupning/yrkesutgång Funktionshindersområdet eller Psykiatri. I utbildningen ingår minst 15 veckors arbetsplatsförlagt lärande, APL. Syftet med APL är att eleven ska förstå yrkeskulturen, bli en del av yrkesgemenskapen på arbetsplatsen och där kunna utveckla en yrkesidentitet.

För en fullständig beskrivning av programmet hänvisas till Skoverkets webbplats <http://www.skolverket.se/skolformer/gymnasieutbildning/gymnasieskola/program-och-utbildningar/nationella-program/2.7243>

För personal, som inte har utbildning från Vård- och omsorgsprogrammet (med betyget godkänd) eller motsvarande utbildning kan kunskaperna och förmågorna enligt de allmänna råden uppnås genom följande kurser:

Kurser inom programgemensamma ämnen

Ämne	Kurs	Kurskod	Poäng
Hälsa	Hälsopedagogik	HÄLHÄL0	100
Medicin	Medicin 1	MEDMED01	150
Människan	Etik och människans livsvillkor	MÄNETI0	100
Psykiatri	Psykiatri 1	PSYPSY01	100
Psykologi	Psykologi 1	PSKPSY01	50
Samhällskunskap	Samhällskunskap 1a2	SAMSAMO1a2	50
Specialpedagogik	Specialpedagogik 1	SPCSPE01	100
Svenska eller	Svenska 2 eller	SVESVE02*	100
Svenska som andraspråk*	Svenska som andraspråk 2*	SVASVA02*	
Vård och omsorg	Vård och omsorgsarbete 1	VÅRVÅR01	200
Vård och omsorg	Vård och omsorgsarbete 2	VÅRVÅR02	150
Summa poäng			1 100

*För befintlig personal som inte är behörig att börja studera på programgemensam nivå gäller svenska 1 eller svenska som andraspråk 1 på gymnasiegemensam nivå, kurskoderna SVESVE01 och SVASVA01.

Programfördjupning/Yrkesutgång: Funktionshindersområdet

Ämne	Kurs	Kurskod	Poäng
Hälsa	Friskvård och hälsa	HÄLFRIO	100
Pedagogik i vård och omsorg	Socialpedagogik	PEASOC0	100
Specialpedagogik	Specialpedagogik 2	SPCSPE02	100
Summa poäng			300

Programfördjupning/Yrkesutgång: Psykiatri

Ämne	Kurs	Kurskod	Poäng
Psykiatri	Psykiatri 2	PSYPSY02	200
Psykiatri	Samhällsbaserad psykiatri	PSYSAM0	100
Summa poäng			300

Barn- och fritidsprogrammet

Programmet ska ge eleverna kunskaper som behövs för att arbeta med barn, ungdomar eller vuxna inom pedagogiska och sociala yrkesområden eller fritids- och friskvårdssektorn. Elever som vill arbeta inom funktionshindersområdet kan välja inriktning socialt arbete samt yrkesutgång Stöd och service inom funktionshindersområdet (eller Personlig assistent). I utbildningen ingår minst 15 veckors arbetsplatsförlagt lärande, APL. Syftet med APL är att eleven ska förstå yrkeskulturen, bli en del av yrkesgemenskapen på arbetsplatsen och där kunna utveckla en yrkesidentitet.

För en fullständig beskrivning av programmet hänvisas till Skolverkets webbplats <http://www.skolverket.se/skolformer/gymnasieutbildning/gymnasieskola/program-och-utbildningar/nationella-program/barn-och-fritidsprogrammet>

För personal, som inte har utbildning (med betyget godkänd) från Barn- och fritidsprogrammet eller motsvarande utbildning kan kunskaperna och förmågorna enligt de allmänna råden uppnås genom följande kurser:

Kurser inom programgemensamma ämnen

Ämne	Kurs	Kurskod	Poäng
Hälsa	Hälsopedagogik	HÄLHÄL0	100
Naturkunskap	Naturkunskap 1a2	NAKNAK01a2	50
Pedagogik	Kommunikation	PEDKOU0	100
Pedagogik	Lärande och utveckling	PEDLÄR0	100
Pedagogik	Människors miljöer	PEDMÄI0	100
Pedagogik	Pedagogiskt ledarskap	PEDPEG0	100
Samhällskunskap	Samhällskunskap 1a2	SAMSAMO1a2	50
Svenska eller Svenska som andraspråk*	Svenska 2 eller Svenska som andraspråk 2*	SVESVE02* SVASVA02*	100
Summa poäng			700

*För befintlig personal som inte är behörig att börja studera på programgemensam nivå gäller svenska 1 eller svenska som andraspråk 1 på gymnasiegemensam nivå, kurskoderna SVESVE01 och SVASVA01.

Kurser inom inriktning Socialt arbete

Ämne	Kurs	Kurskod	Poäng
Socialt arbete	Socialt arbete	SOCISO10	200
Sociologi	Sociologi	SOISOO0	100
Summa poäng			300

Programfördjupning/Yrkesutgång: Stöd och service inom funktionshindersområdet

Ämne	Kurs	Kurskod	Poäng
Entreprenörskap	Entreprenörskap	ENTENR0	100
Grundläggande vård och omsorg	Grundläggande vård och omsorg	GRUGRD0	100
Specialpedagogik	Specialpedagogik 1	SPCSPE01	100
Specialpedagogik	Specialpedagogik 2	SPCSPE02	100
Summa poäng			400

Denna information (art nr 2014-3-35 kan laddas ner och beställas från Socialstyrelsens webbplats: www.socialstyrelsen.se/publikationer. Den kan även beställas från Socialstyrelsens publikationsservice, e-post publikationsservice@socialstyrelsen.se eller fax 035-19 75 29.
